

Nepůvodní druhy ovocných dřevin s překryvem uplatnění v lesnictví

projekt QK22020045 (Potenciál geograficky nepůvodních druhů dřevin v lesním hospodářství ČR)

Matěj Semerák   matej.semerak@vsuo.cz   +420 733 221 204
Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy, s.r.o.

Ovocné stromy v lese

- nic nového:
  - jabloň lesní
  - hrušeň polnička
  - jeřáby
  - třešeň ptačí (původ?)
- zvýšení pestrosti společenstva
- potrava pro zvěř
- dekorativní dřevo

Ořešák královský (*Juglans regia*) – původ a přednosti

- v Kyrgyzstánu i souvislé porosty
- v Evropě už od starověku
- nenáročný na půdu (kromě extrémů)
- mohutný kořenový systém
- dobře opracovatelné, dekorativní dřevo
- výživné ořechy
- mladé semenáčky bujně rostou, dokážou se prosadit
- invazivnost není pravděpodobná

Ořešák královský (*Juglans regia*) – úskalí

- poškozují ho pozdní jarní mrazy
- některé dřeviny a byliny citlivé na juglon
- nízká pařezová výmladnost
- škůdci a choroby

Marssonina juglandis alias
Gnomonia leptostyla
→ antraknóza

Xanthomonas arboricola
→ spála

Ořešák královský (*Juglans regia*) – zhodnocení

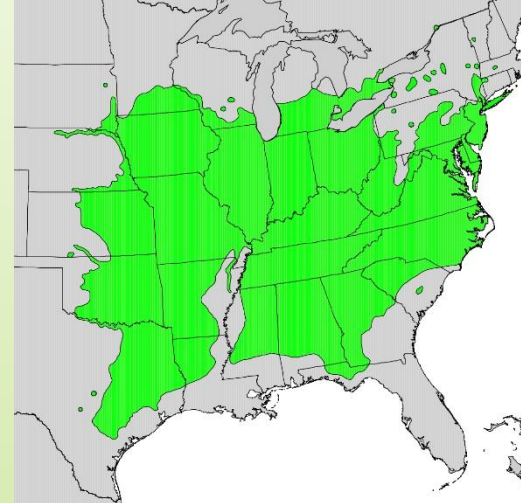
- zplanělý nacházíme v lužních lesích
- do směsí s dubem a kaštanovníkem
- vyhýbat se mrazovým kotlinám

Ořešák černý (*Juglans nigra*) – původ a přednosti

- původem ze Severní Ameriky
- v oblasti ČR od 1. poloviny 19. století
- roste rychle, u nás v 80 letech cca 30 m
- mimořádná produkce kvalitního dřeva
- jedlé (byť obtížně luštitelné) ořechy
- nemá invazní potenciál
- tvoří pařezové výmladky
- šíření ořechů veverkami

Ořešák černý (*Juglans nigra*) – úskalí

- vysoké nároky na světlo a vláhu
- předpěstování ve školkách nevhodné
- alelopatie?
- škůdci a choroby

lýkožrout *Pityophthorus juglandis*
(+ houba *Geosmithia morbida*)

kůrovec *Dryocoetes himalayensis*
(+ houby rodu *Ophiostoma*)

bekyně velkohlavá

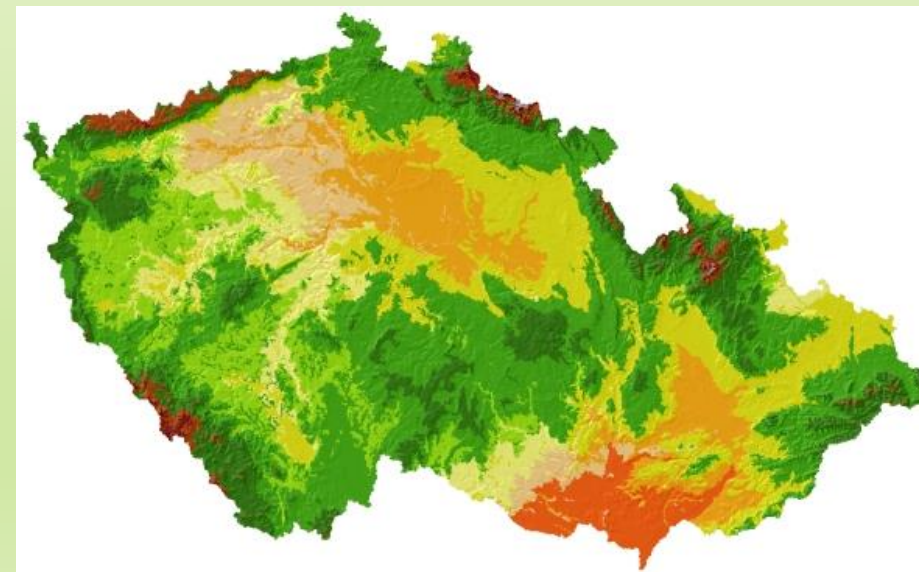
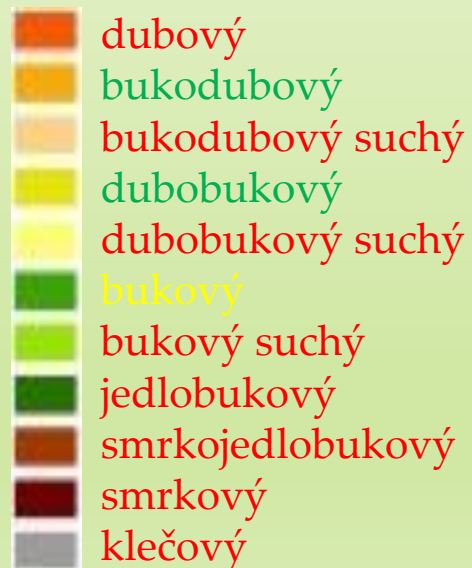
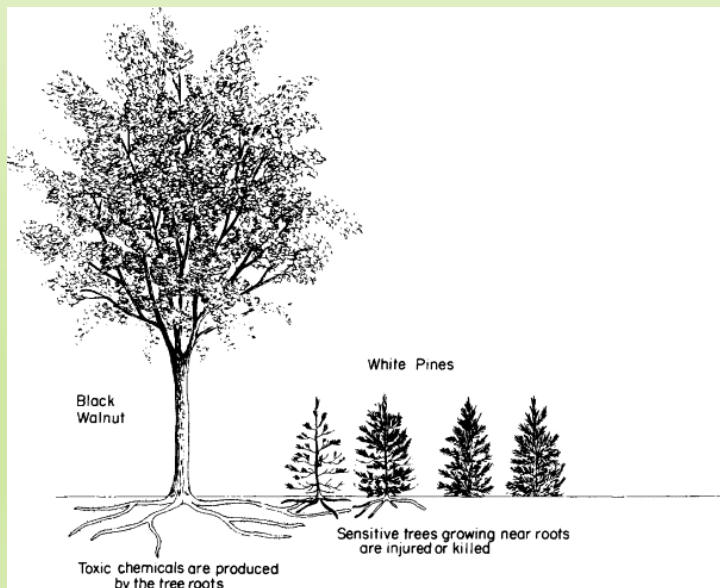
plísně rodu *Phytophthora*

Ořešák černý (*Juglans nigra*) – zhodnocení

- do nižších bukových stupňů (srážky!)
- směsi s lípou, javorem, habrem, třešní (duby a jasan by vytlačoval)
- u borovice a olše zaznamenáno chřadnutí

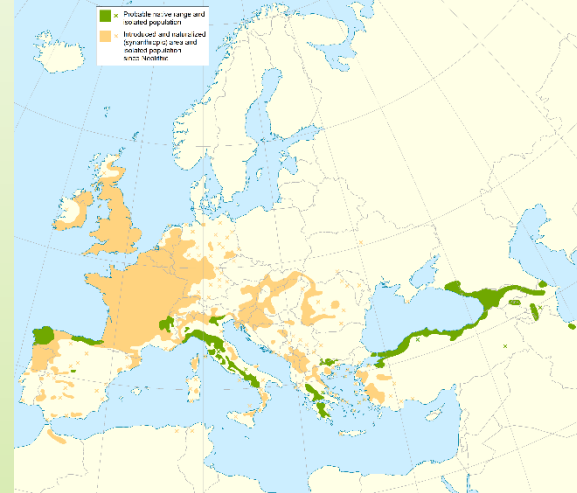

Kaštanovník setý (*Castanea sativa*) – původ a přednosti

- přirozeně jižní Evropa, Turecko, Kavkaz
- na našem území doložen už v 16. století
- objemovou produkcí dřeva předčí dub
- hluboce koření
- vysoká pařezová výmladnost
- velmi odolné dřevo → stavebnictví
- nemá invazní potenciál
- medonosné květy
- výživné kaštiny

Kaštanovník setý (*Castanea sativa*) – úskalí

- z porostních směsí může postupně mizet
- škůdci a choroby

Cryphonectria parasitica

→ rakovina kůry

Phytophthora cambivora

Phytophthora cinnamoni

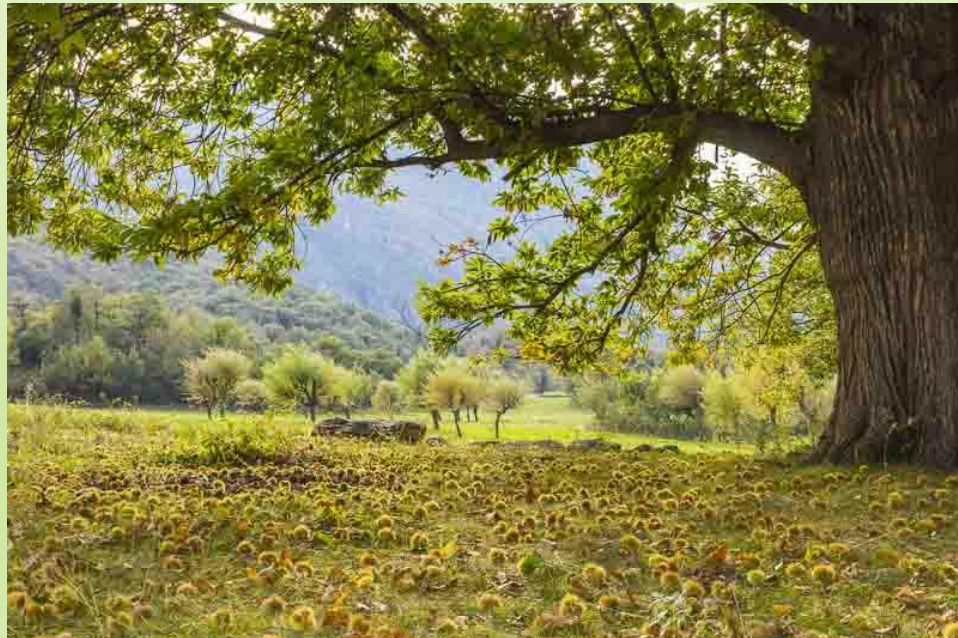
→ inkoustová choroba

Kaštanovník setý (*Castanea sativa*) – zhodnocení

- do směsí s borovicí, dubem a lípou
- vyhýbat se zásaditým půdám
- křížení s kaštanovníkem vroubkovaným

Líška turecká (*Corylus colurna*) – původ a přednosti

- přirozeně Balkán, Turecko, Kavkaz
- u nás od začátku 19. století (parky, aleje)
- roste rychle a tvoří rovný kmen
- významně zpevňuje svahy
- snáší znečištění i extrémní teploty
- rozklad listů obohacuje půdu
- nemá invazní potenciál
- dřevo pro nábytkářství a dýhárenství
- plody poskytují potravu ptactvu aj.

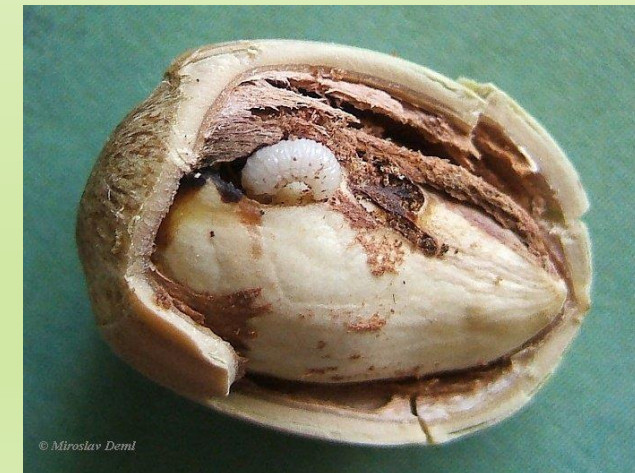

Líška turecká (*Corylus colurna*) – úskalí

- netvoří výmladky
- nízká konkurenceschopnost
- semena bývají zkonzumována dřív, než stačí vyklíčit
- škůdci a choroby

roztoč *Eriophyes avellanae*
→ poškození pupenů

dlouhonosec *Curculio nucum*
→ červivost oříšků

Líska turecká (*Corylus colurna*) – zhodnocení

- do směsí s bukem, javorem, habrem
- vynikne na chudších stanovištích
- má ráda vápencové podloží

Děkuji za pozornost! Literární zdroje:

Beer a kol. 2008

Bohanek a Groninger 2005

Fernández-López a Alía 2003

Fér 1994

Haltofová a kol. 2004

Hejný a Slavík 1990

Holuša a kol. 2019

Hoskovec 2008

Hrib a kol. 2022

Jankovský a kol. 2002

Kolařík a kol. 2011

Kupka a Vopálka Melicharová 2020

Mattioli 1544

Montecchio a Faccoli 2014

Novotný a kol. 2022

Perry 1932

Podrázský a Šálek 2018

Pokorný 1952

Popović a kol. 2021

Rink 1985

Richter a Svoboda 1991

Šeho a kol. 2017

Šeho a Huber 2018

Šobek 1957

Tokár 1987

Úradníček a Řehořková 2012

Williams 1990

Willis 2000

Zeidler a kol. 2010

Děkuji za pozornost! Zdroje obrázků:

---

cs.wikipedia.org

web2.mendelu.cz

www.arbolapp.es

www.biolib.cz

www.bladmineerders.nl

www.blanokridlivpraze.cz

www.botany.cz

www.cabidigitallibrary.org

www.ceska-krajina.cz

www.fitosanitario.regione.lombardia.it

www.flickr.com

www.forestfarmpeacegarden.org

www.gardenia.net

www.idtools.org

www.invasivespeciescentre.ca

www.izahradkar.cz

*www.kvetinarstvi-
chudejovairena.snadno.eu*

www.lesycr.cz

www.letspause.es

www.monaconatureencyclopedia.com

www.naturabohemica.cz

www.plant-talk.org

www.researchgate.net

www.sciencedirect.com

www.stromroku.cz

www.thetutuguru.com.au

www.treesandshrubsonline.org

www.zzoja.cz